

Ministerieel besluit tot voorlopige wijziging van het ministerieel besluit van 3 maart 1994 tot bescherming als monument van het Walenschip Céphée omwille van verplaatsing

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 2°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3.§2 en 6.2.5.

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- het verzoek of het akkoord van de betrokken zakelijkrechthouder van de oorspronkelijke locatie en de locatie waarnaar het beschermde goed wordt verplaatst werd ontvangen op 24 juli 2020;
- de verplaatsing van het monument werd onderzocht;
- de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in een wijzigingsdossier;
- advies over de wijziging van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan:
 - het college van burgemeester en schepenen van de Stad Antwerpen op 24 augustus 2022,
 - de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid bevoegd voor omgeving, mobiliteit en openbare werken en landbouw en visserij op 25 augustus 2022,
 - de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 25 augustus 2022.
- de zakelijkrechthouder werd op de hoogte gebracht van het ontwerp van voorlopige wijziging op 24 augustus 2022;
- de zakelijkrechthouder gaf geen opmerkingen;
- de Stad Antwerpen organiseerde een openbaar onderzoek van 9 september 2022 tot en met 10 oktober 2022;
- de behandeling van de adviezen, opmerkingen en bezwaren is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het Walenschip Céphée in Antwerpen werd beschermd als monument bij ministerieel besluit van 3 maart 1994, omwille van de industrieel-archeologische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 9 juni 1994.

Het Walenschip Céphée werd in 1984 onder de afdaken 22-23 aan de Jordaenskaai in Antwerpen opgesteld ter hoogte van de derde zuidelijke travee van afdak 22. Het binnenvaarttuig werd op deze locatie opgesteld als onderdeel van het maritiem park van het voormalige Nationaal Scheepvaartmuseum.

In het najaar van 2018 werd het maritiem park op deze locatie ontruimd met het oog op de geplande heraanleg van de Scheldekaaien en de bouw van een nieuwe cruise-terminal. Een deel van de vaartuigencollectie van de Stad Antwerpen verhuisde toen naar de stadsdroogdocks. De Céphée is momenteel het enige vaarttuig dat nog op de Jordaenskaai bewaard wordt. De huidige locatie sluit minder aan bij de historische context van het binnenvaarttuig, gezien aan de Scheldekaaien hoofdzakelijk zeeschepen aanmeerden.

De Stad Antwerpen keurde op 1 juli 2022 het masterplan Droogdocks site goed, waarin de opstelling en centralisatie van het maritiem en varend erfgoed van de stad op de stadsdroogdocks een strategische doelstelling vormt. De Stad Antwerpen wenst de vaartuigencollectie van het Museum aan de Stroom (MAS) opnieuw als ensemble op de stadsdroogdocks te ontsluiten en voor het publiek open te stellen in een nieuwe schepenhal.

De Stad Antwerpen onderzocht de mogelijkheid om het Walenschip Céphée te verplaatsen naar de Droogdocks site en te ontsluiten in een nieuwe schepenhal. Het schip zou er naast de andere binnenschepen van de stadscollectie opgesteld worden.

De verplaatsing van het Walenschip Céphée naar de nieuwe locatie op de Droogdocks site is waardeversterkend, gezien de verhoogde contextwaarde en ensemblewaarde: het verhaal van de binnenscheepvaart in Vlaanderen kan op de stadsdroogdocks beter geëvoceerd worden. Het Walenschip Céphée wordt er aan het publiek getoond als onderdeel van een ensemble van binnenvaartuigen. De ontsluiting op de nieuwe locatie in de schepenhal biedt bovendien betere garanties voor het toekomstig behoud en beheer van het schip. Het binnenvaarttuig komt er te liggen naast het botenatelier of werkgebouw van de centrale dienst behoud en beheer van de stedelijke musea van Antwerpen. De nabijheid tot de werkplaats vergemakkelijkt de monitoring van het schip en vereenvoudigt de logistiek voor onderhouds- en beheersmaatregelen.

De verplaatsing van het Walenschip Céphée van haar huidige locatie op de Scheldekaaien naar de nieuwe locatie op de Droogdocks site in functie van een beter beheer en ontsluiting als onderdeel van de maritieme buitencollectie van de Stad Antwerpen is vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van het Walenschip Céphée als monument wordt gewijzigd omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het ministerieel besluit van 3 maart 1994 tot bescherming als monument van het Walenschip genaamd "Céphée", gelegen in Antwerpen, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 9 juni 1994, wordt voorlopig gewijzigd omwille van verplaatsing.

Art. 2. Het als monument beschermde goed, het Walenschip Céphée, Jordaenskaai zonder nummer in Antwerpen, waarvan de bescherming voorlopig wordt gewijzigd, bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Antwerpen, 1ste afdeling, sectie A , perceelnummer 1636/02B (deel).

Het beschermde goed wordt verplaatst naar een locatie op de Droogdokkensite, Droogdokkenweg zonder nummer in Antwerpen, op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Antwerpen, 7de afdeling, sectie G, perceelnummer 2419/A (deel).

Het plan met de aflijning van de oorspronkelijke locatie is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

Het plan met de aflijning van de nieuwe locatie is opgenomen als bijlage 2 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt gewijzigd, wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. De maatregelen die nodig zijn voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting op een geschikte plaats zijn:

1° algemeen:

Het is van belang om de werken onder begeleiding van een scheepsrestaurateur te laten uitvoeren;

2° voor de verplaatsing:

- a) het opstellen van een plaatsbeschrijving van het schip voor het ogenblik van verplaatsing;
- b) het verstevigen van de binnenkant van het vaartuig met hout en metalen schoren voor het ogenblik van verplaatsing;
- c) het bouwen van een metalen draagstoel in staal op maat van het vaartuig, bestaande uit een interne en externe constructie die het schip beschermt tegen in- of openklappen;
- d) bij de tijdelijke opstelling van het vaartuig in afwachting van de verplaatsing naar de nieuwe locatie, het gedegen afzeilen in een beveiligde omgeving ter bescherming tegen brand, bliksem, diefstal, vandalisme, wind of water;

3° voor de heroprichting:

- a) het opstellen van een plaatsbeschrijving van het schip na verplaatsing;
- b) het herstellen van de onderdelen die tijdens de verplaatsing losgekomen of beschadigd zijn;
- c) het behouden van de metalen draagstoel na verplaatsing tot het ogenblik van de restauratie van het vaartuig.

Deze maatregelen zijn uit te voeren binnen volgende termijnen:
De verplaatsing dient te gebeuren binnen een periode van 270 dagen vanaf het verkrijgen van de toelating.

Brussel,

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE